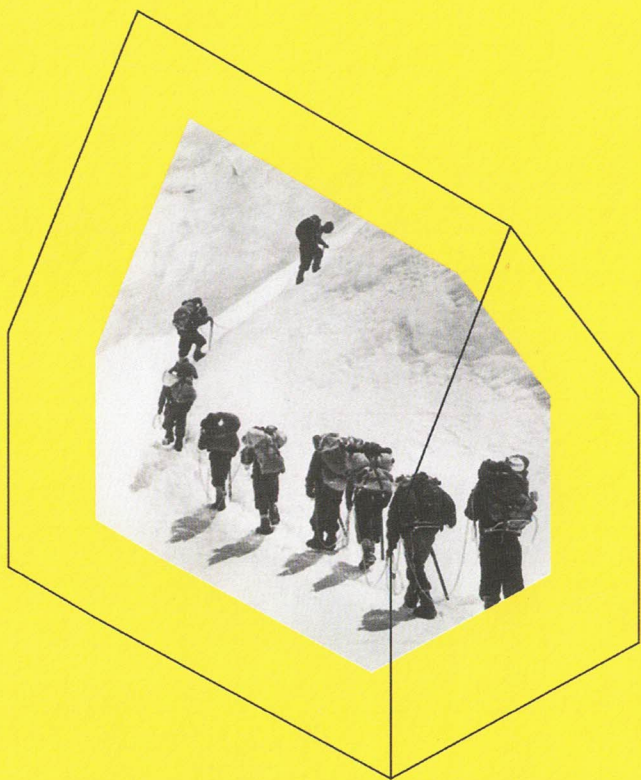

BASE CAMP

32°03'07.6"N 34°45'03.6"E

BASE CAMP

32°03'07.6"N 34°45'03.6"E

BASE CAMP

התערוכה התקיימה בגלריה בבית האדריכל

יוני-אוגוסט 2019

אוצרות: אדרי' דנה גורדון, אדרי' טל דה לנגה
עיצוב גרפי קטלוג ותערוכה: בר דה לנגה

בהשתתפות: עירית אביר, לנה ארבוז עטואר, אורי הלל, יוסי וסיד, ניסן (ניני) ורשבסקי, נופר כהן, תגית כלימור, אסף מאיר, ויקטוריה ויקי מרודי, ניצן סט, סטודיו 89, תמר עופר, טולה עמיר, אילון ערמון, אילן פיבקו, בר קזדן, דן ראובני, אמנון רכטר, דניאל שטרסבורגר

האוצרות מבקשות להודות לכל היוצרות והיוצרים, לצוות התאחדות האדריכלים ולוועדת התערוכות. תודה לאדריכלית שחר שפירא קרן.

הוצאת התאחדות האדריכלים ובוני הערים (ע"ר)

המגדלור 15, יפו

www.isra-arch.org.il

אין להעתיק, לשכפל או להפיץ קטעים כלשהם מספר זה ללא רשות מכורשת מהמו"ל

Base Camp

תערוכה היא הזדמנות. הזדמנות לחקור, ללכת לקצה, לעצור, לנסח וללכת הלאה. לעיתים עם תובנה חדשה. כך גם ה-Base Camp: נקודת יציאה למסע, הרפתקאה, הזדמנות.

Base Camp (מחנה בסיס) הוא המקום בו האדם מתחיל מסע בעל אופי קיצוני הדורש חוסן פיזי ונפשי אשר הצלחתו תלויה בהכנה נכונה וברשימת ציוד מפורטת. ברחבי העולם, מחנות מסוג זה ממוקמים באזורי טבע פראיים, בהם האדם יוצא למסעות (ventures) טיפוס לפסגות הגבוהות, שיט ראפטינג אתגרי או משלחת ציד בנבכי הג'ונגל. ה-Base Camp, מוגן מפגעי מזג האוויר ומשרה תחושת בטחון בקרב מבקריו, מאפשר התארגנות, מנוחה, אגירת כוחות וריכוז. זהו מקום בו ציפייה להצלחה בכיבוש הפסגה והיקסמות מהלא נודע הולכים יד ביד עם חשש מפני העומד לבוא. סמיכות הרגשות המנוגדים וההבטחה לחוויה ייחודית הם מאפייניו העיקריים. בהקשר הרחב והמושגי זהו מקום לא שיפוטי, מחסה ובית הרחק מהבית, אשר אינו מתמסר לנוסטלגיה. תושבי המחנה זמניים, אך עוצמת המפגש הינה אינטנסיבית ונוצרות קהילות זמניות ושיתוף ידע יקר ערך. המבנים בו ארעיים, ולכן הוא משתנה ללא הרף. עם זאת, מתקיימים בו הגיון וסדר מופתי, נדרשת בו משמעת עצמית ודיוק יחד עם עמידה בכללים הנובעים מתנאי השטח.

הקריאה להשתתפות בתערוכה זו הייתה במטרה לבחון את משמעות היציאה למסע המקצועי עבור אדריכלים ומעצבים, צעירים כבוגרים. הצלחתו של המסע המתמשך בפרקטיקה המקצועית תלויה בהבנה של הצרכים, הכנת ארגז הכלים מגוון ומדוקדק וצבירה מתמדת של ידע אשר בחלקו נרכש "תוך כדי תנועה". ההתמודדות היומיומית במישור הפרקטי והתיאורטי, מביאה אתה לא אחת תחושה של ויתור או החמצה, בה כלים, חדשים כישנים, נזנחים.

התקופה הנוכחית מתאפיינת במנעד של שינויים גיאוגרפיים, סוציו-תרבותיים, טכנולוגיים וסביבתיים המציבים אתגרים חדשים ומחייבים הרחבת הידע ועדכון ארגז הכלים. נראה, לכן, שאנו נדרשים כאנשי מקצוע לעדכן פריטים ב"רשימת הציוד".

סט הכלים האדריכלי הולך ומתרחב ככל שמתפתחים היישומים הטכנולוגיים כחלק אינטגרלי משרה התכנון והבניה. לצידם, הרב תחומיות, כפי שהתפתחה לפני מאה שנים בבית הספר באוהאוס בגרמניה אשר מאפשרת דיון ודיאלוג בין תחומי ידע שונים, צוברת תאוצה באמצעות הרחבת גבולות הידע וההקשרים, כפי שניתן, לדוגמא, לראות בעבודתה המחקרית של פרופ' נרי אוקסמן (Neri Oxman) או בעבודתו של פרופ' מרק ויגלי (Mark Wigley).

אוקסמן מנסחת חיבור חדשני בין עיצוב, מדע, אדריכלות ואופנה באמצעים טכנולוגיים ודיגיטליים כמדפסות תלת ממד, עיצוב פרמטרי, ביולוגיה ורובוטיקה. כל אילו כחלק ממניפסט על הכלים ליצירת פתרונות לבעיות שעשויות לא להתקיים. ויגלי מנסח את הפן התיאורטי בנוגע לקשרים בין תרבויות. ויגלי מתייחס לרשת החברתית ככלי לכל דבר המחדר בין תרבויות ודיסציפלינות, ומאפשר כלכלת שיתוף, יזמות ו-IOT. לדידו, מנהל עסקים וכלכלה הינם תחומים אינהרנטיים לאדריכלות ולא ידע היקפי. אחרים מדברים על מחקרים תיאורטיים עכשוויים, הבנה והעמקה בתהליכים עירוניים ואזרחיים והיכרות אמיתית עם הממסד. גם תחומי ידע כגון בריאות ותזונה או להבדיל בינה מלאכותית ורובוטיקה נתפסים היום כחלק מארגז הידע של מתכננים ומעצבים.

ה ת ע ר ו כ ה

התערוכה *Base Camp* בגלריה בבית האדריכל פועלת בשני רבדים.

הראשון, הגדרת חלל הגלריה כמחנה בסיס. הגלריה מתפקדת הן כמרחב לתצוגות מתחלפות והן כשדה של התנסות בו ניתן לשהות, להשיא רעיונות, לשאול שאלות ולפתח ידע חדשני וכלים לצורך הטמעתם בחשיבה המעשית היומיומית. תערוכה זו מבקשת לבסס את הגלריה כשדה עבור המבקרים בה והפועלים במסגרתה.

הרובד השני, הינו הצגה של פרשנות למושג *Base Camp* ומשמעותו בדיסציפלינות העיצוב והאדריכלות. התערוכה מציגה היכרות עם העולם הפיסי, האקולוגי והביולוגי, עם הידע התיאורטי, המאגר התרבותי והערכים; וכן עם כלי התכנון המוכרים לנו - רישום, מודל, מודל מתמטי, מיפוי, דיאגרמה, צילום, קולנוע, טקסט, נרטיב, היסטוריה ותיאוריה. אלה הוזמנו להתמקם בחלל הגלריה, ולהפכה ל-*Base Camp*. העבודות שהוגשו ונבחרו מציגות את הכלים האינדיבידואליים של המשתתפים כמחוללים לעשייתם המקצועית. העבודות מציגות ארגז כלים מגוון ומרתק, אם כי נוסטלגי בחלקו. בעיקרן נשענות העבודות על ידע העבר ועל הערכים ומוטיבים מבית הילדות ומתקופת ההכשרה האקדמית. כולן שואבות השראה מ"הקרוב", מהסביבה המוכרת והבטוחה. נרטיב שחוזר בחלק ניכר מהעבודות הוא המחשת רעיון "מחנה הבסיס" באמצעות המושג "בית". בית כזיכרון, כמחוז חפץ, כהשראה מרחבית וכהשראה חומרית, כניחוח וגעגוע. מקור לזיכרונות וחוויות ילדות המכוננות תפיסת עולם. הבית כבסיס למחקר וכמסקנה מתהליך תכנון יחד עם חשבון נפש אישי ומקצועי. במקביל, מקבלות ביטוי בתערוכה שיטות פעולה בסדרות ובמיפוי כללים חשיבתיים וכמנגנוני פעולה.

הבית: מערכת היחסים של הבית עם האדמה והטבע ניכרת בשלוש עבודות בתערוכה; בעבודה של **ויקי ויקטוריה מרודי** הבית הנאיבי, הראשוני, דומה לזה בצירי ילדים, הינו תזכורת ופנייה לאדריכל לשמור על האיזון בין הטבע לסביבה הבנויה. עבודה זו מתכתבת עם העבודות של מריו מרץ (*Mario Merz*) אשר בבסיסן מבקשות לבחון את היחס בין צורות התיישבות, לבין הטבע בהיבטים של חומר וגיאומטריה. בעבודתה של **תגית כלימור (בשיתוף אורי הלל)** דימוי הבית או הבניין מתכתב עם צורות ראשוניות, ומציג את החיבור בין הבית לאדמה, בין הבנוי לפנוי. כלימור מתייחסת

ל-*Base Camp* כנקודת מוצא לבחינת היחסים בין הטבע לאדם תוך קריאה לציניות והתבוננות, לא כיבוש. עבודתו של **אסף מאיר**, בוחנת את הבית כמחסה - *shelter* הבסיסי, המינימלי, הפרימיטיבי, הקמאי. זה המתקשר לנוודות, פליטות, ארעיות, פשטות. הוא בולט במרחב ועם זאת תלוי ומרחף מעל פני הקרקע, ובכך משמר אחת ממערכות היחסים האפשריות בין הבנוי לבין המרחב הטבעי. כלי עבודה של מאיר לקוחים מתוך מחקר ופרשנות של ממציאים כבאקמיניסטר פולר (*Fuller*) ופריי אוטו (*Otto*). בשונה משתי העבודות הקודמות, עבודה זו שואבת את הבסיס הצורני שלה מצורות גיאומטריות שהומצאו במטרה ליצור כיסוי וקירוי בסיסי.

המושג "בית" חוזר בשתי עבודות נוספות, אך בהן אינו מתפקד כסמל למערכת היחסים של החברה או הפרט עם סביבתו, אלא כמרחב של זיכרון אישי וככלי רפלקטיבי הנוגע לעבודה התכנונית עצמה. **ניסן (ניני) ורשבסקי** מתייחס לתכנון הבית כפעולה אדריכלית מורכבת. ורשבסקי מתבונן על ה-*Base Camp* כמחנה אליו מגיעים בסוף המסע, המאפשר מבט לאחור ובדיעבד. הדמנות לחקור את אותם בתים טעונים באהבות ופרידות אשר נבנים ומגלמים בתוכם את הניסיון להקים בית חדש, אחר, נטול כאבים, אשר יהווה תיקון לכאב הראשוני של הבית בו גדלנו. לפרוס את קירות, לשרטט מהזיכרון וע"י כך ליצור פרשנות חדשה, דרכה ניתן לפענח את המשמעות. להזמין למסע מקביל, אולי כבסיס למסע נוסף.

המיצב "הבית המקורי" באוצרות סטודיו 89 (**אושרי כהן נדר ואורי-יה רוזמן איזנשטדט**) מוצג כאובייקט רב-פאתי אשר מכיל את הדיאלוג בין הבית כזיכרון ילדות לבין האופן בו מחולל הזיכרון את העבודה התכנונית. האוצרות פנו למספר אדריכלים ואדריכליות בבקשה להציג פריט או זיכרון בעל משמעות מבית ילדותם אשר השפיע בהמשך על עבודתם כאדריכלים. האדריכלים - **אילן פיבקו, אמנון רכטר, דניאל שטרסבורגר, טולה עמיר, יוסי וסיד ולנה ארבוז עטואר**, חזרו למחוזות ילדותם, ובחרו להאיר באור חדש אלמנט משמעותי. חלק מהבחירות הן פיזיות-קונקרטריות - ארבוז לדוגמא בחרה בשטיח שמקורו בבית ילדותה באוזבקיסטן, רכטר בחר בצלחת של קופת חולים כללית שמקורה בבית ההבראה "מבטחים", אותו תכנן אביו, וסיד בחר את ארגז העץ בקיבוץ ועמיר בחרה אריח מעוטר עם ברכת הבית. לעומתם, הבחירות של שטרסבורגר ופיבקו נובעות ומתייחסות לחוויות אבסטרקטיות יותר, אור וצל בדירת מגורים או אווירת תרבות וחופש בבית דירות תל אביבי.

אובייקט סדרתי: חפצים וזכרונות מבית הילדות נאספים ומתורגמים למערכות עיצוב חדשות. אלו מהווים תשתית ומחולל לחקירה חומרית וצורנית, אשר מינס כנדבך למרחב התמטי והריגשי של הבית. **ברקזדן**, אשר אביה מנהל אתרי בניה, יצרה סדרת תכשיטים מחומרי בנין (הפרויקט נעשה במסגרת פרויקט גמר במחלקה לעיצוב פנים במכון הטכנולוגי בחולון, בהנחיית אדר' גל גאון). קזדן יוצרת אותם מתוך חוקיות שהיא מוצאת בכל אחד מחומרי הבניין הבסיסיים שבחרה. על ידי שכפול, היפוך ושילוב מחברים חדשים היא יוצרת מבנים ההופכים לטקסטורות חזרתיות, אשר מרכיבות את האובייקט החדש, התכשיט. **אילון ערמון** מבודד מתוך המרחב הביתי אובייקט נפוץ – הכסא. זה, הופך לשדה של מחקר צורני וגיאומטרי. לכסא – פריט ריהוט בסיסי, פרשנויות היסטוריות ותרבותיות רבות. ההתפתחות הצורנית, החומרית והטכנולוגית של כסאות מייצגת במידה רבה את השינוי שחל לאורך השנים בעולם של העיצוב התעשייתי, בו פועל ערמון. כלי העבודה שערמון מוסיף לארגז הכלים בתערוכה הוא עבודה בתחרות, ככלי המנסח את הרעיון המופשט. בעזרתו הוא בוחן מרכיבים, אפיונים חומריים ושיטות חיבור לסדרת כסאות.

המחקר הסדרתי מופיע בשתי עבודות נוספות, בהן הוא משרת גם כלי להקניית ידע וללמידה. סדרת העבודות הגרפיות של **דן ראובני** וסדרת מסגרות העץ של **ניצן סט** עוסקות בחוקיות, ובשתייהן מתחולל שינוי צורני המתפתח מיחידת בסיס אחת. כל אלמנט בסדרות נשען על קודמו אך שונה ממנו. עבור ראובני העבודה על הסדרות הגרפיות היא עבודה ללא סוף – הוא יוצר סטרוקטורות המבוססות על תהליכים אינטואיטיביים המכילים מידע אובייקטיבי. השינוי של הדימוי מתחולל לעיתים באופן אקראי, ולעיתים בעקבות זיהוי של תבנית. העבודה המוצגת כהדפס מקפיאה רגע מתוך התהליך האינסופי, ואילו העבודה המוצגת בוידאו מציגה את הרצף, ובכך גם את הפוטנציאל הגלום בשינוי. אצל סט, ישנו מערך פיסולי ומדולרי המורכב ממסגרות, כשכל אחת מדגימה חלוקה פנימית ייחודית המבוססת על סכמה עיטורית מתוך רקמה של שמלה בדואית. כאשר המסגרות מורדות מהקיר, הן משמשות תלמידים בפתרון תרגילים ממערך לימודי הגיאומטריה, באמצעות חיבור חוגת עץ למסגרת.

מיפוי: המיפוי ככלי מופיע באופנים שונים. **תמר עופר** מאפיינת בעזרת מיפוי ואיור את סוגי הכלים הנדרשים – רעיוניים וממשיים הכוללים זיהוי יחסי כוחות פוליטיים

והבנת השחקנים המרכזיים בשיח הממסדי-תכנוני. מאילו היא גוזרת קטלוג פעולות מורכב המשמש ככלי לניתוח הסיטואציה התכנונית, כמו גם ניסוח העמדה, השותפים הנחוצים ומכשירים ספקולטיביים למימוש הפעולה האדריכלית במפגש בין האדריכל, הממסד והציבור. תמר מנסחת עמדה ביקורתית על השדה בו היא פועלת תוך שימוש בכלי ייצוג החורגים מהשפה המקובלת. לעומת זאת, העבודה של **עירית אביר** הינה מיפוי אינטואיטיבי ואישי של השדה האדריכלי באמצעות רשימת מילים אסוציאטיביות ולצידה ערכת העבודה הפרטית שלה. התכולה כפי שמוצגת מכילה את "כלי העבודה" הנחוצים למחשבה, לביקורת, להסבר, ליצירה. התכולה משתנה ודינמית, מגיבה לאירועים, למצב רוח ולהקשר. **נופר כהן** מציגה מיפוי חושי. עבודה הסאונד, או כפי שהיא מעדיפה לקרוא לו "רעש", הינו כלי החובק בתוכו עולם שלם של מראות, ריחות ואסוציאציות דווקא משום שאילו אינם נוכחים באופן ממשי בחלל. כלי הפעולה בעל ה"תו האחד", חוש אחד המבודד חושים אחרים, מאפשר חשיבה ממקור השראה אחר. העבודות בתערוכה מציעות כלים שונים באמצעותם מתפתחת החשיבה האדריכלית והעיצובית. נבחנות בהן מערכות יחסים בין יוצר לבין אובייקט או חומר, מיוצגות פעולות של ניתוח, פירוק והרכבה מחדש, נשאלת השאלה לגבי חשיבותם של תחומי ידע נוספים בעבודה התכנונית, וגם, כוחם של הצליל, המילה והטקסט. כל אלו יוצרים את ארגז הכלים האישי של משתתפי התערוכה – הוא במידה רבה גם ארגז הכלים האוניברסלי.

האם בארגז ישנם הכלים למציאת פתרונות עתידיים לבעיות שעשויות לא להתקיים? כן ולא.

'In the end, our team operates as a 'predictive practice', a laboratory in which the future of design is being actively and empirically created, not merely questioned. We don't regard ourselves as problem solvers, but as solution finders to problems that may not yet exist. I'd hate to give up that edge. Ever.'

Prof. Neri Oxman

טל דה לנגה, דנה גורדון, יוני 2019

תגית כלימור

Figure Ground

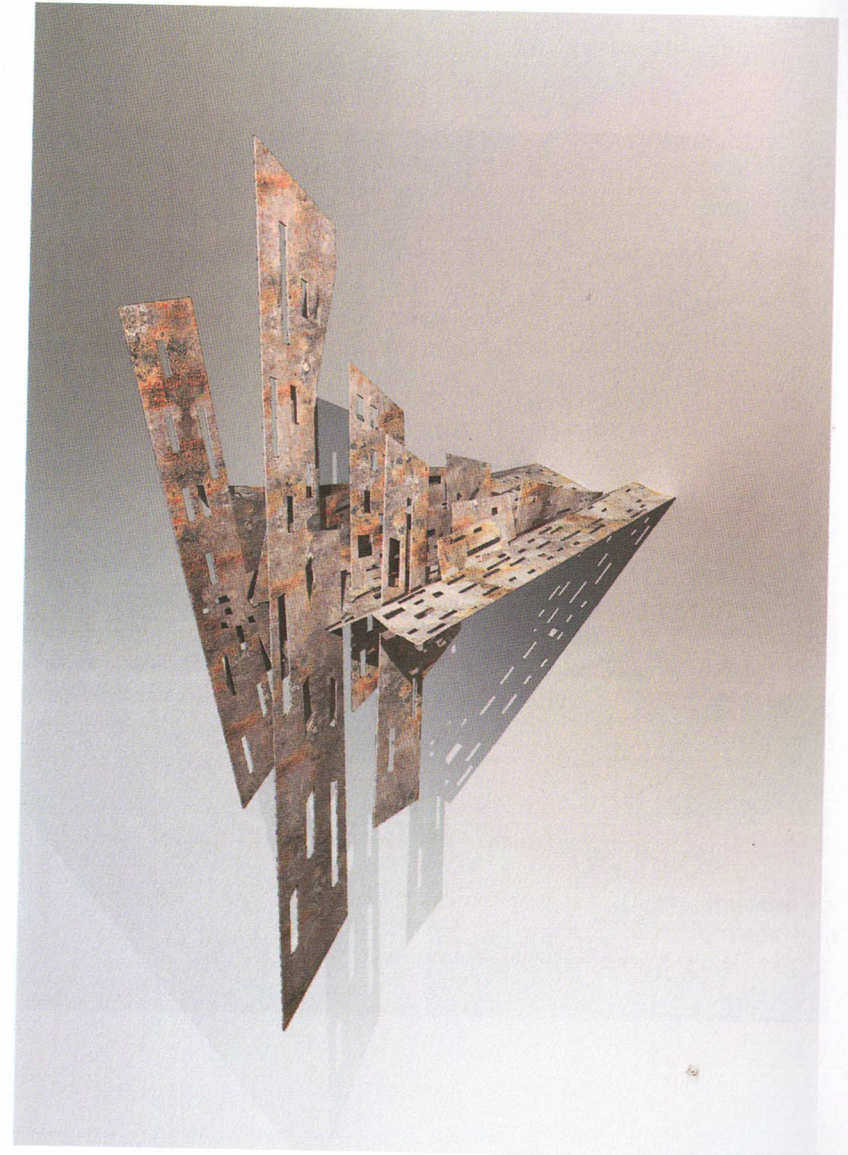
פח מכופף בחיתוך לייזר מעובד בחומצה (דמוי קורטן)
50/42/62 ס"מ

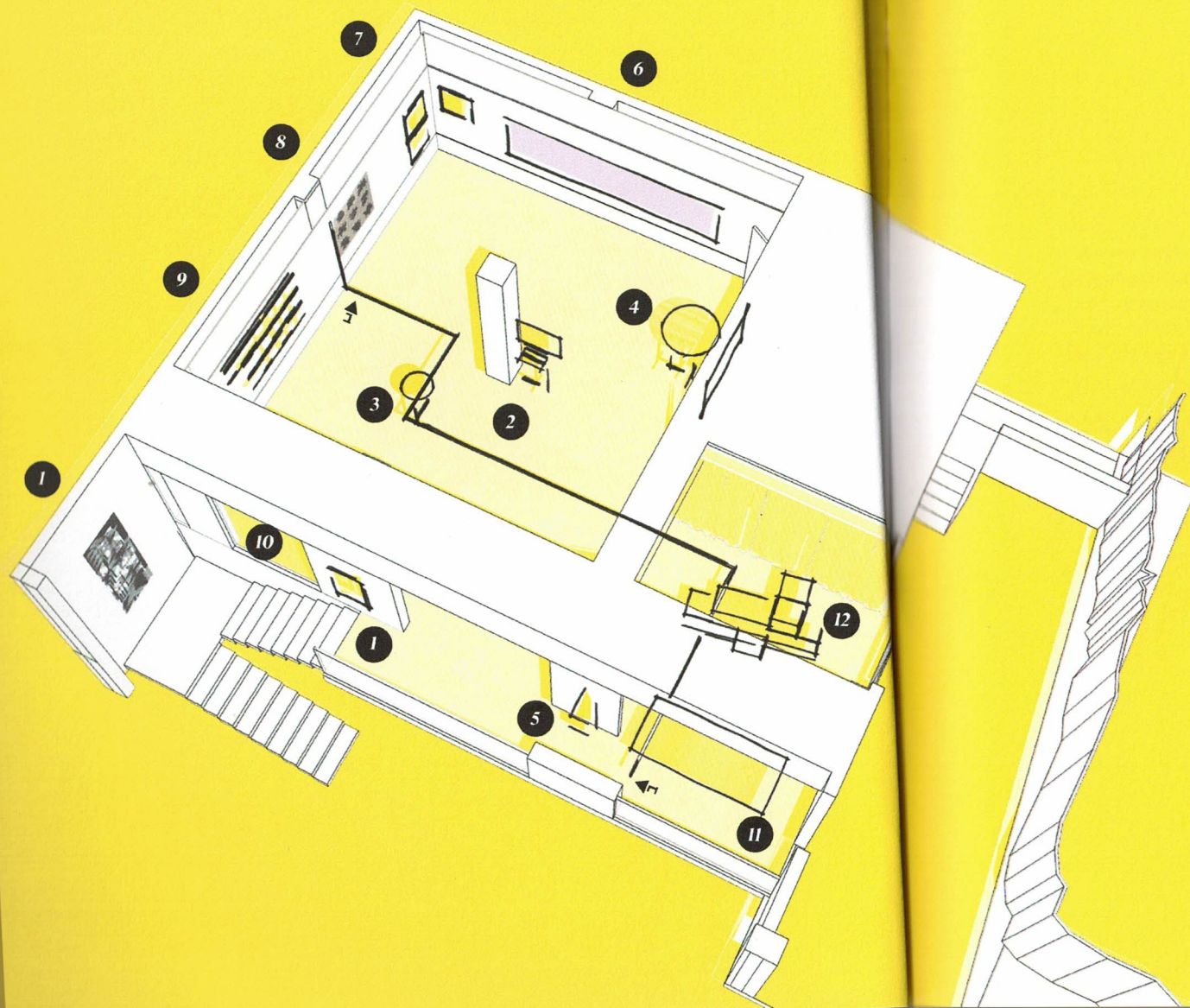
הדיאלוג המתמשך בין טבע ויצירה הוא 'מחנה הבסיס' שלי באדריכלות ובאמנות. הדיאלוג מתקיים ברובד הפילוסופי וברובד המעשי. המבט הפילוסופי מתבונן בטבע כנקודת ייחוס, כמקור להשראה וכעוגן בזכות חכמת הטבע, המגוון מעורר ההשראה, הקיום המאוזן בין כל מרכיביו ויפיו האין-סופי. המבט המעשי מבטא רצון למצוא את האיזון בין הצורך בפיתוח לבין ההכרח לשמור על הסביבה. מבט זה מחפש את הדרך לפגיעה מינימלית בסביבה תוך טשטוש הגבולות לכדי שלוב אינטגרלי של טבע ומבנה. המיצב מתייחס לאדמה כמעטפת רציפה שהבתים נוצרו ממנה. ההתערבות של פעולות הבניה המסיביות יוצרת נוף חדש ושונה ומצביעה על פגיעות האדמה כתוצאה מפעולה זו. בטבע אין יש מאין ועל כן, החומר שנלקח לטובת הבניה, נגרע מהטבע ומותיר אחריו ריק. שם המיצב מתכתב עם המונח האדריכלי ומתייחס למושג בתורת הגשטלט. במונח האדריכלי המזוהה עם תכנית "noli", קיימת אבחנה בין הבנוי והפנוי כך שהסימביוזה ביניהם יוצרת את המרחב המורכב, הגדול מחיבור רכיביו. בגשטלט המונח מתורגם כדמות ורקע. אנו מבחינים באובייקטים הנראים כדמות ומתייחסים לנותר כרקע כך שכוחו של האחד נוצר מנוכחות השני. דו-ערכיות זו מחזקת את יחסי הגומלין בין הדמות והרקע ובהקבלה בין האדריכלות לסביבה ולטבע. המיצב מבטא את מחנה הבסיס שלי כתזכורת לכוחו וחיוניותו של הטבע, כמקור להתבוננות וליצירה, כסרגל לעשייה וכקריאה מתמדת להבנת מקומנו בעולם.

+ העבודה נעשתה בהשתתפות אדריכל אורי הלל

תגית כלימור,

אדריכלית ואמנית
רב תחומית. מייסדת
ושותפה במשרד קנפו
כלימור אדריכלים
וחברת הוראה
בכירה בפקולטה
לארכיטקטורה ובינוי
ערים בטכניון. בוגרת
תואר ראשון ושני
בארכיטקטורה ובינוי
ערים, טכניון, חיפה.

הצבת התערוכה

1. דן ראובני, טקסטורות עירוניות
2. ערית אביר, קפסולה
3. ויקי ויקטוריה מרודי, העץ ליד הבית
4. בר קזדן, Under Construction
5. תגית כלימור, Figure Ground
6. תמר עופר, ארכיטקטופיה
7. אילון ערמון, כסא-קופסא, כסא-כפיתה, כסא-קוביה
8. ניסן (ניני) ורשבסקי, Houses 1-9
9. ניצן סט, קונסטרוקטיביות חברתית
10. נופר כהן, מה נשמע
11. אסף מאיר, פרויקט האוהל_The Tent Project
12. סטודיו 89, הבית המקורי